

TURQUAS PROJESİ

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDE AVRUPA YÜKSEKÖĞRETİM ALANI REFORMLARININ
UYGULANMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

*IMPLEMENTATION AND SUSTAINABILITY OF EHEA REFORMS IN TURKISH HIGHER EDUCATION
SYSTEM*

4. – 5. BÖLGESEL TOPLANTILAR

06-07 ARALIK 2018 ESKİŞEHİR

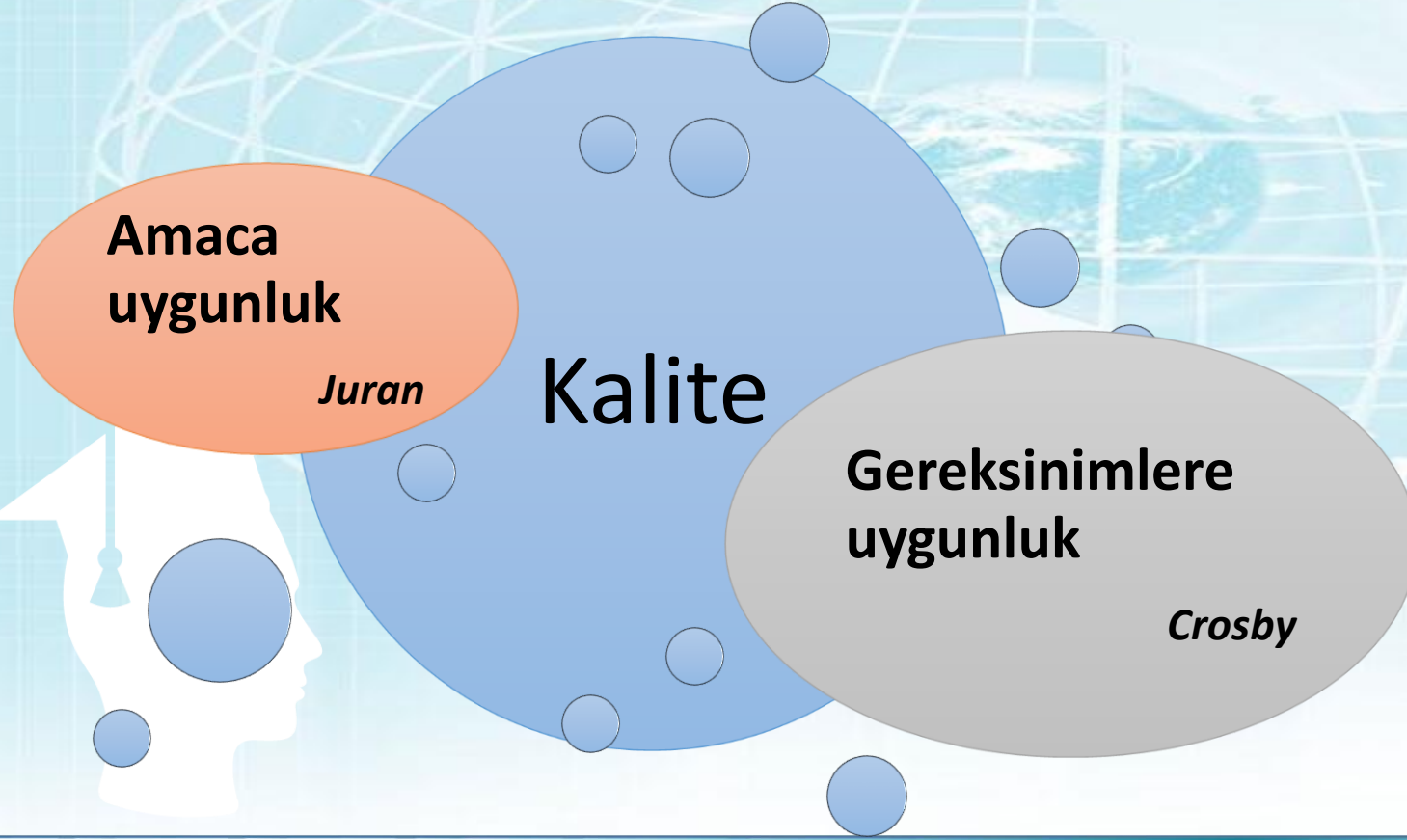
YÜKSEKÖĞRETİMDE

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ),
PROGRAM VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI ve
İŞ YÜKÜ TEMELLİ KREDİ SİSTEMİ

Sunu içeriği

- Yeterliliklerin Kalite Güvencesi
  - Yükseköğretimde Kalite Güvencesi, Temel Kavramlar
  - Kalite Güvencesi Yaklaşımı
  - Yeterlilik Temelli Program ıktılarının Kalite Güvencesi
- alıştay Düzeni ve İşleyişi ile ilgili bilgilendirme

Kalite Güvencesi Sistemi

Eğitim Alanında Kalite,

- ✓ Mutabık olunan standartların sunulmasını garanti altına alan devamlı bir süreçtir.
- ✓ Bu standartlar; kalite güvencesi önceden tanımlanmış bütün eğitim kurumlarında yüksek kalitede **içerik ve sonuca** ulaşma potansiyelini sağlamalıdır.

Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi

KALİTE GÜVENCESİ YAKLAŞIMI

QUALITY ASSURANCE IN HIGHER EDUCATION

Amaca/Hedefe
Uygunluk

Çıktı bazlı
değerlendirme

Ulusal ve
uluslararası
standartları sağlama

Girdi bazlı
değerlendirme

Kurumsal
Performans
Yönetimi

Kalite Güvencesi

Kalite Kontrol

- Büyük resmi görmemizi sağlayan sistem ve yönetim modellerinin uygulanması
- Ödül Süreci (Yönetmelik kalitenin değerlendirildiği modeller (EFQM, CAF), Malcom Baldrige...)

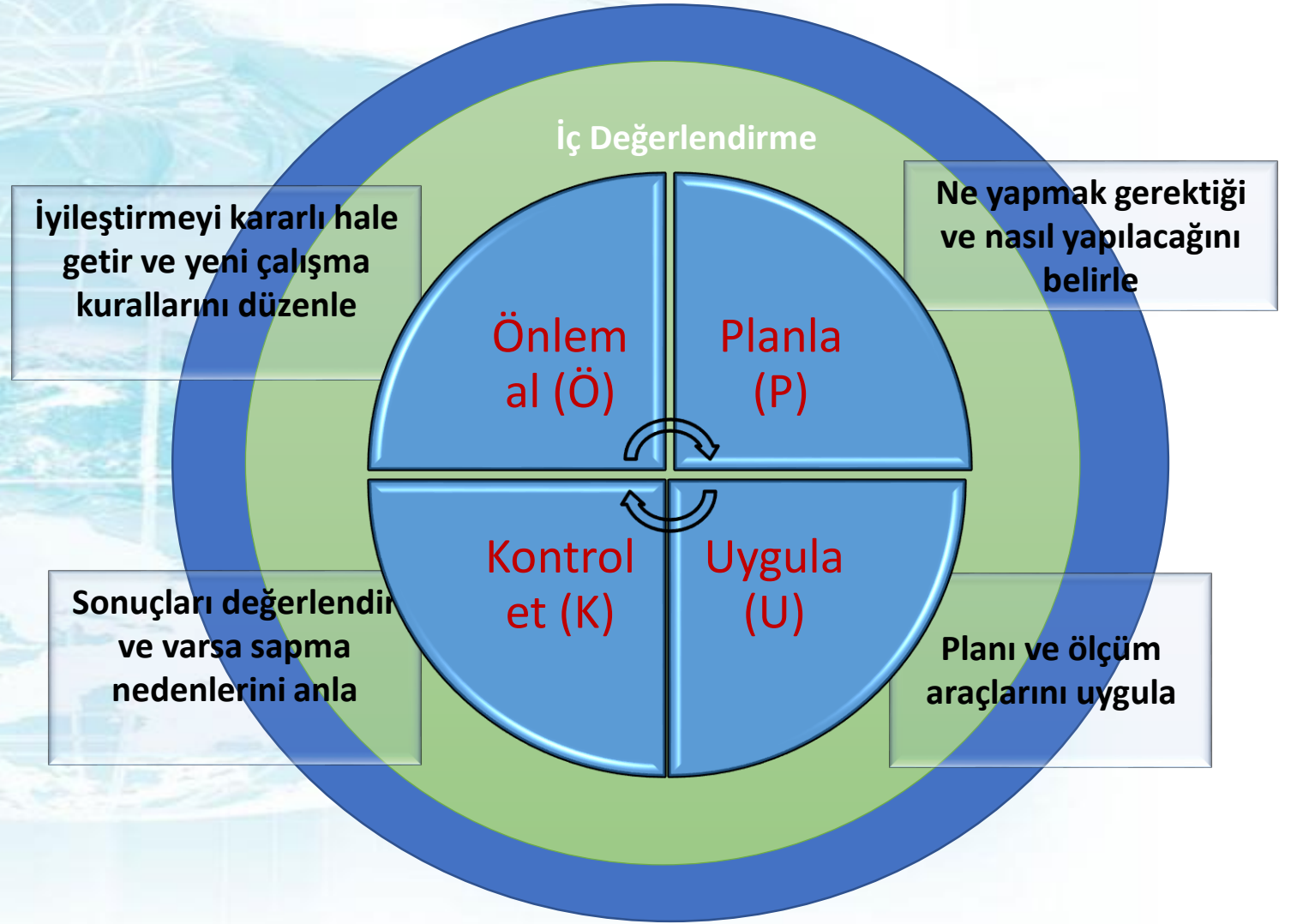
- Kurumsal Dış Değerlendirme
- EUA Kurumsal Dış değerlendirme Programı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Dış değerlendirme Programı
- Program Akreditasyonu (ABET/MÜDEK, FEDEK, MİAK,..)
- Belgelendirmeler
- ISO 9001, ISO 17001, ISO 27001 sistem standartları
- AKTS Etiket, DS Etiket
- Kurumsal hedef ve stratejileri izlemeyi sağlayan ulusal ve uluslararası sıralamalar, indeksler

Girdi Kontrolü-Raporlamalar

- Stratejik Planlar
- İdari ve akademik faaliyet raporları
- İç değerlendirme Raporları, vb.

Kalite “Deming” Döngüsü (PUKÖ ÇEVİRİMİ)

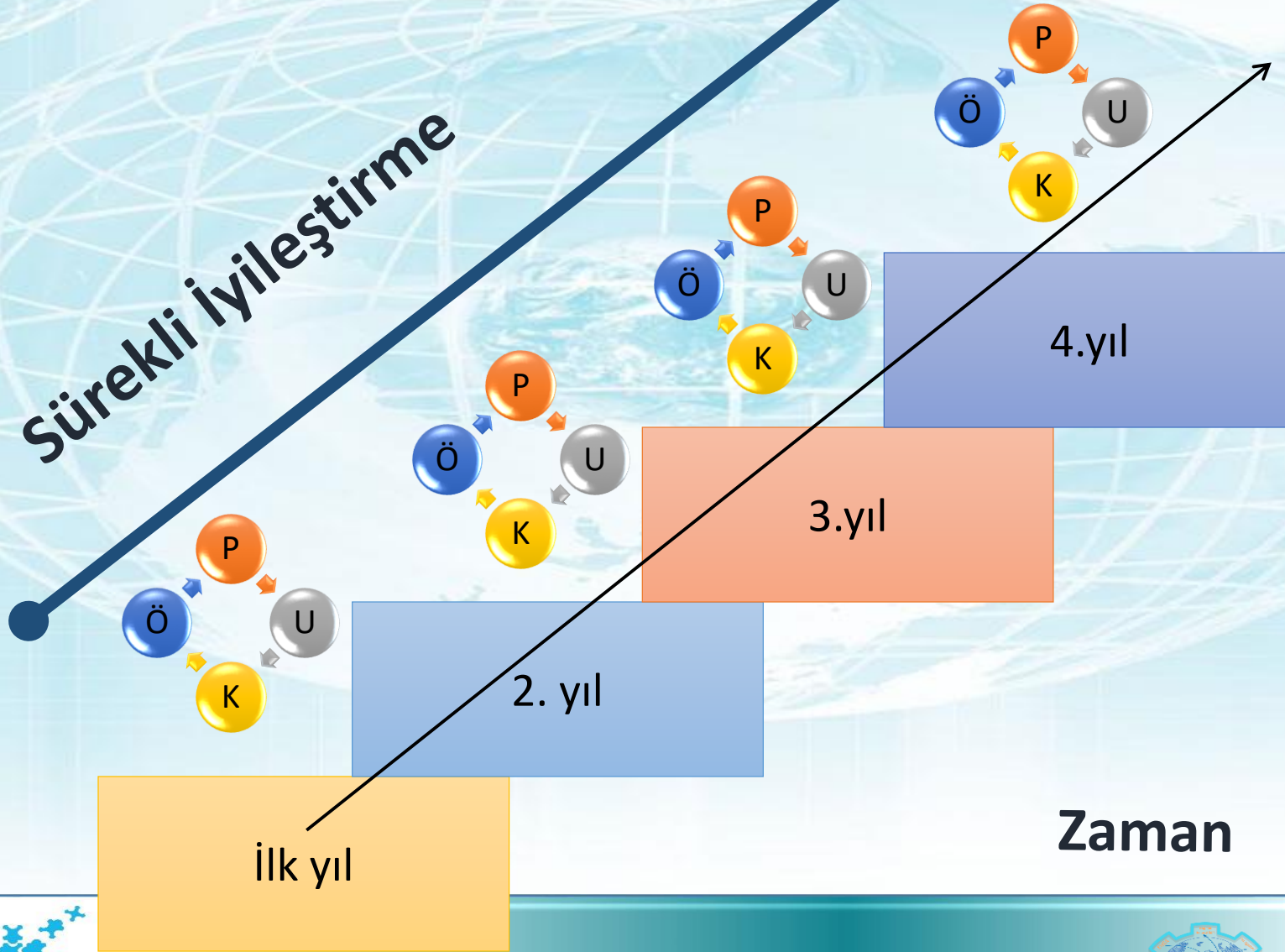
Bir ürün veya hizmetin her türlü kalite unsurunu tam olarak yerine getirdiğine dair güvence sağlayabilmek için yapılan tüm planlı ve sistematik işlemlerdir.

Sürekli İyileştirme

MÜKEMMELLİK

ÇALIŞTAYIN AMACI

Yeterlilik çerçevelerinden başlayarak;

- ❖ program çıktılarının
- ❖ ders öğrenme çıktılarının
- ❖ öğrenci iş yüküne dayanan kredinin

1) belirleme sürecinin tanımlanması ve

2) örnek olarak seçilen bir program için uygulamanın yapılmasıdır.

YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Seviyeler (düzey)

Profil

Diploma

Seviye (düzey)
Tanımlayıcıları

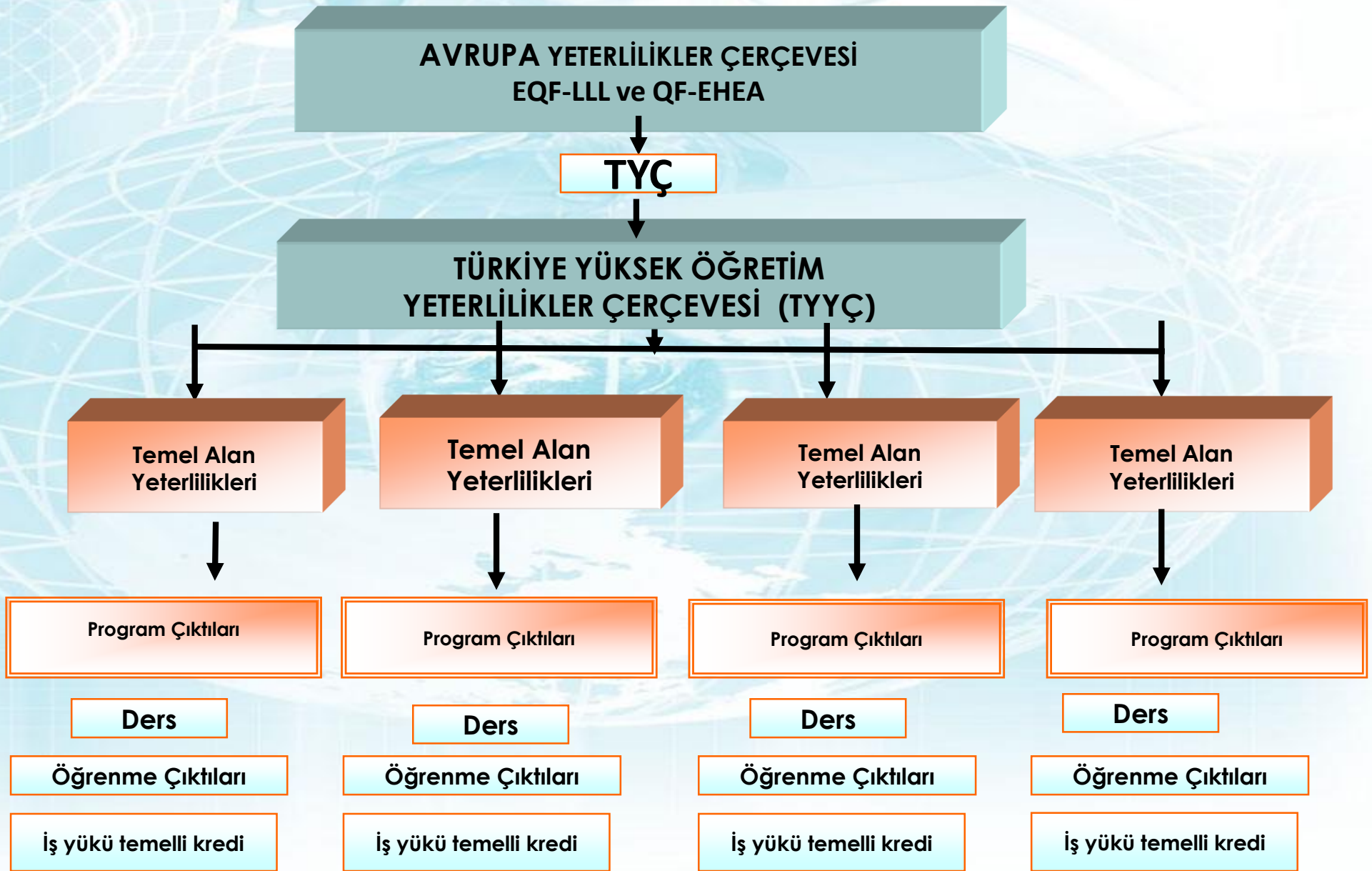
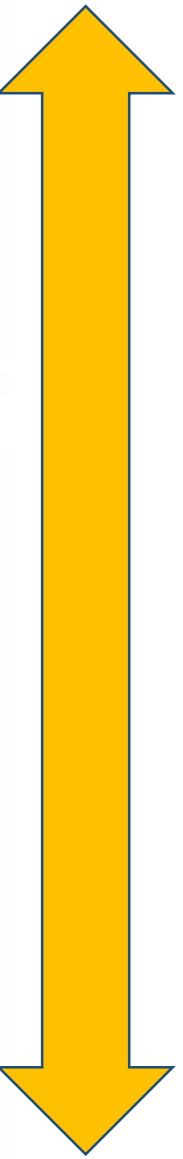
Öğrenme Çıktıları

İş Yükü

Krediler

Amaçlar: Şeffaflık, Tanınma, Hareketlilik

KALİTE GÜVENCESİ

PROGRAM BİLGİ PAKETİNİN KAPSAMI

- Program Hakkında Genel Bilgi
- Kazanılan Derece
- Öğrenim Düzeyi
- Kayıt Kabul Koşulları
- Kazanılan Derece Gereklilikleri ve Kurallar
- Önceki öğrenmelerin tanınması
- Programın Amacı
- Öğretim Programı
- Ders-Program Yeterlilikleri Matrisi
- Program Çıktıları
- Mezunların Mesleki Profili
- Bir üst öğrenime geçiş
- Öğretim Programının yapısı

PROGRAM ÇIKTILARI

*(Program Yeterlilikleri, Program Kazanımları,
Program Öğrenme Kazanımları)*

- ❖ Öğrencilerin ilgili programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.
- ❖ Öğrencilerin mezun olduğunda neyi bilmesinin, neyi yapabilmesinin ve nelere yetkin olmasının beklendiği program çıktıları ile açıklanır.

Program çıktılarının belirlenmesinde

mezun

program

Nasıl bir
?

sorularına yanıt aranmaktadır.

1

- ❖ Program Çıktılarını belirlerken öncelikle programın **eğitim amaçları ve hedefleri** oluşturulmalıdır.
- ❖ **Eğitim Amaçları**; bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerini nasıl karşılayacağını bildiren açık, genel ifadelerdir.
- ❖ Programın eğitim amaçları, mezunların bir programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri tanımlayan ifadelerdir.

Program çıktıları programın eğitim amaçlarını karşılayacak şekilde oluşturulmalıdır.

İHTİYAÇ ANALİZİ

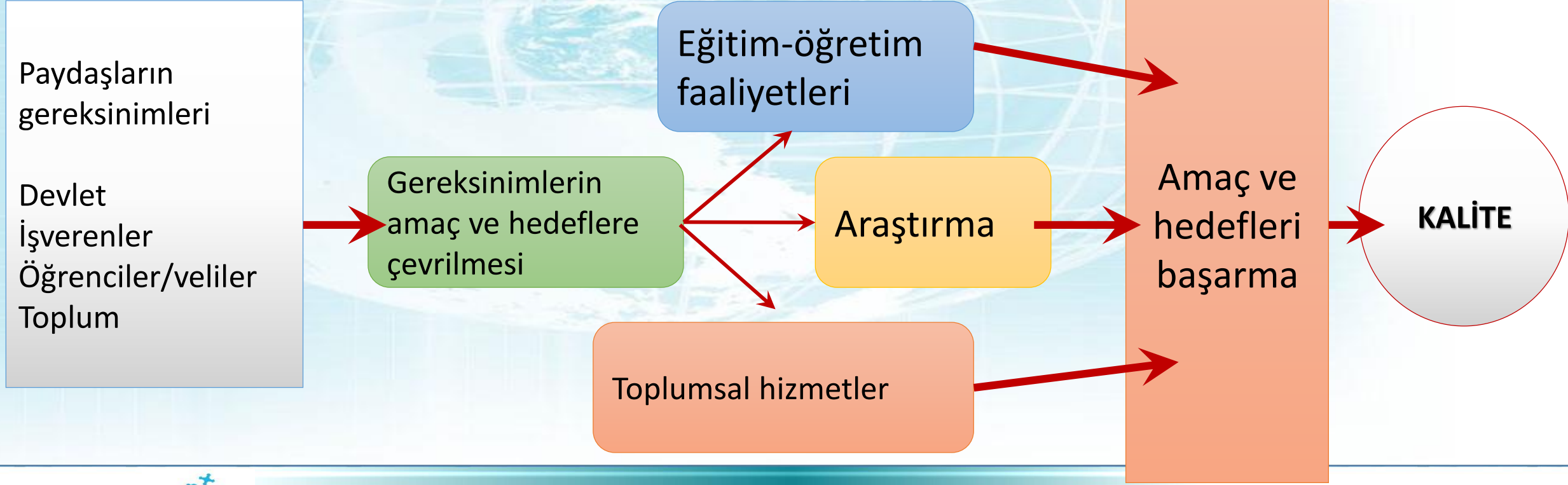
2

*“Programdan mezun olan bireyler hangi özelliklere sahip olmalı?”
“Nasıl bireyler yetiştireceğiz?” sorularına yanıt bulabilmek için ,*

İhtiyaç analizinde;

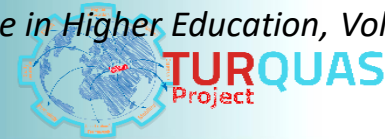
1. Bireylerin (örneğin mezunlar) görüşleri,
2. Toplumsal birimlerin (işverenler vb) görüşleri,
3. Disiplinin/çalışma alanının yönelimleri, geleceği,
4. Üniversite ve bölümün vizyon ve misyonu dikkate alınmalıdır.

Paydaşların etkileşimi

*The Inter-University Council for East Africa 2010. A Road map to Quality, Hand book for Quality Assurance in Higher Education, Volume 2: Guidelines for External Assessment at Program Level.

turquasproject.yok.gov.tr

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3

PAYDAŞLAR

Program ile etkileşime girmiş ve halen etkileşim halinde olan;

- ❖ Bireyler
(**Mezun** olan ya da henüz öğrenim görmekte olan **öğrenciler**)
- ❖ Toplumsal Birimler
(**İşveren, Meslek Odaları, Sendikalar, Dernekler ....**)
- ❖ Program Yürütücüleri
(**Öğretim Elemanları, Bölüm Personeli ...**)

4 Paydaş görüşü alma yöntemleri

- ❖ Odak Grup Çalışmaları
- ❖ Survey Yöntemi ve Yazılı Soru Sorma Tekniđi
- ❖ Toplantılar
- ❖ Yüzyüze Görüşmeler
- ❖ Eleman Arama İlanlarının İncelenmesi
- ❖ Mezunların istihdamına yönelik genel tanımlayıcı sorular
- ❖ Genel yetkinlikler ile ilgili sorular
- ❖ Alana özgü yetkinlikler ile ilgili sorular
- ❖ Öğrenci ve mezunların ders planı ve dersleri genel olarak değerlendirmelerinin istendiği sorular

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Türkçe English

ISCED Nedir?	
Ana Sayfa	TYYÇ Temel ve İlgili Eğitim-Öğretim Alt Alanları
Uluslararası Yeterlilikler Çerçevesi	Temel Alanların Tanıtımı
ISCED	Temel Alan Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı & Mesleki Ağırlıklı)
TYYÇ	Temel Alanda Yer Alan Türkiye'deki Eğitim-Öğretim Programları
TYYÇ Temel Alan ve Programları	Temel Alan Çalışma Grupları
İletişim	TYYÇ Redaksiyon Komisyonu

ör Organizasyonu) tarafından geliştirilen ISCED (International Standard Classification of Education) uluslararası karşılaştırılabilir göstergelerin toplanması, derlenmesi ve bunların gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde kullanılabilmesi için geliştirilmiştir. ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır. İlk kez 1976 yılında yayınlanan ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır. İlk kez 1976 yılında yayınlanan ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır. İlk kez 1976 yılında yayınlanan ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır.

2010 yılında UNESCO, eğitimle ilgili tüm paydaşlarla yeni bir istişare sürecine girmiş ve bu sürecin sonucunda ISCED 2011 standardını paylaşmıştır. Söz konusu dokümanın 2011 yılı başında resmi olarak yayınlanması ISCED 2011 standardının uluslararası karşılaştırılabilirliği sağlamayı amaçlayan bir çalışmadır.

Bu çalışmayla, ülkelerde eğitim sisteminin geliştirilmesi açısından seviyesine bakılmaksızın uygulanabilir ve karşılaştırılabilir eğitim istatistiklerini ve göstergelerini derlemek ve yayımlanmıştır.

TYYÇ Temel Alan ve Programlar :

Temel Alan Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı & Mesleki Ağırlıklı)

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

TYYÇ
Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

Türkçe English

Ana Sayfa

Uluslararası Yeterlilikler Çerçevesi

ISCED

TYYÇ

TYYÇ Temel Alan ve Programları

İletişim

Kullanıcı Girişi

Temel Alan

Yeterlilik Düzeyi

Yeterlilik Türü

14-Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri

6. Düzey (Lisans)

Akademik Ağırlıklı

TYYÇ Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)
6. Düzey (LİSANS Eğitimi)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
	1-Ortaöğretimde kazandığı yeterliliklere dayalı olarak; alanyla ilgili kavramları ve kavramlar arası ilişkileri kavrar. 2-Bilginin doğası, kaynağı, sınırları, doğruluğu, güvenilirliği ve geçerliliğinin değerlendirilmesi konusunda bilgi sahibidir.	1-Alanyla ilgili ileri düzeyde bilgi kaynaklarını kullanır. 2-Alanyla ilgili olay ve olguları kavramsallaştırır, bilimsel yöntem ve tekniklerle inceler, verileri yorumlar ve değerlendirir. 3-Alanyla ilgili sorunları tanımlar, analiz eder, kanıtlara ve	1-Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk alır ve alınan görevi etkin bir şekilde yerine getirir. 2-Kendini bir birey olarak tanıyarak yaratıcı ve güçlü yönlerini kullanır ve zayıf yönlerini geliştirir. 3-Uygulamada karşılaşılan ve	1-Edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme gereksinimlerini belirler ve öğrenmesini yönlendirir. 3-Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu bir tutum geliştirir.	1-Sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılır. 2-Toplumun ve dünyanın gündemindeki olaylara/gelişmelere duyarlı olduğunu gösterir ve bu gelişmeleri izler. 3-Toplumsal sorumluluk bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlar ve	1-Dış görünüm, tutum, tavır ve davranışları ile topluma örnek olur. 2-Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel ve mesleki etik değerlere uygun davranır. 3-Kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranır ve

Faydalı Linkler

- European Commission
- Council of Europe
- UNESCO
- EUA
- EURASHE
- ESU
- ENQA

TYYÇ 6. DÜZEY Lisans Yeterlilikleri

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

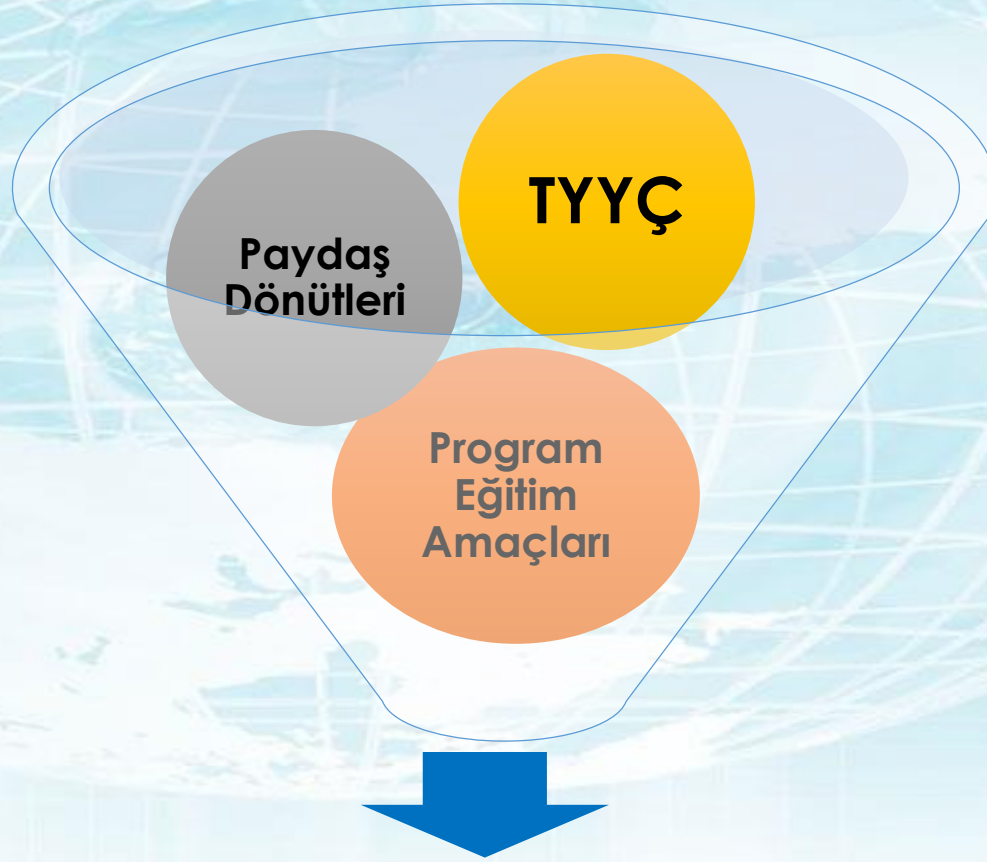
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Uygulamalı	BECERİLER - Kavramsal/Bilişsel - Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS — EQF-LLL: 6. Düzey — QF-EHEA: 1. Düzey	<p>- Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.</p> <p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme.</p> <p>- Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme,</p> <p>- Öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme.</p> <p>- Yaşamboyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme.</p> <p>- Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenleyebilme ve bunları uygulayabilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyi'nde kullanarak alanındaki</p>	<p>- Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket etme.</p> <p>- Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite kültürü ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.</p>

Anahtar (Genel, Jenerik) Yetkinlikler (TYÇ)

- ❖ Anadilde iletişim
- ❖ Yabancı dilde iletişim
- ❖ Dijital yetkinlik
- ❖ Öğrenmeyi öğrenme
- ❖ Sosyal ve vatandaşlık yetkinlikleri
- ❖ Kişisel Teşebbüs ve Girişimcilik
- ❖ Kültürel Farkındalık ve Anlatım

Paydaş Dönütlerinin Analizi

PROGRAM ÇIKTILARI

Program Çıktılarının Belirlenmesinde Dikkat Edilecek Konular

- ❖ Üniversite/Fakülte/YO/Bölümün vizyonu ve misyonu dikkate alınmalı,
- ❖ Programın bulunduğu düzeye uygun ulusal ve alana özgü yeterlikler incelenmeli,
- ❖ Öğrencilerin program sonunda neler yapacağına odaklanılmalı,
- ❖ Program çıktıları ortalama bir öğrenciye göre yazılmalı,
- ❖ Paydaşlar tarafından anlaşılabilir şekilde olmalı,
- ❖ Çok sayıda yüzeysel çıktılar yerine, az sayıda önemli çıktılar yazılmalı,
- ❖ Bir program için 10 – 15 yeterlilik yazılmalı,
- ❖ Anahtar yetkinlikleri kapsamalıdır.

Eğitim Planı (Program) Tasarımı

Program çıktılarını belirledikten sonra, ön lisans, lisans ya da lisansüstü programlarda **hangi derslerin** yer alması gerektiğine karar veriniz.

Bu karar verilirken, niversitenizin n lisans, lisans ve lisansüstü programlarının oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken ilkeler göz önüne alınmalıdır.

DERS BİLGİ PAKETİNİN KAPSAMI

Form IIIa (Türkçe): Ders Bilgileri

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı ⁽⁴⁾	Teori (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta) ⁽⁵⁾	Laboratuar (saat/hafta)	Yerel Kredi	AKTS
Önkoşul(lar)-var ise			↑	↑			↑
Dersin dili							
Dersin Türü ⁽⁶⁾							
Dersin verilme şekli ⁽⁷⁾							
Dersin öğrenme ve öğretme teknikleri ⁽⁸⁾	←						
Dersin sorumlusu(ları) ⁽⁹⁾							
Dersin amacı ⁽¹⁰⁾	←						
Dersin öğrenme çıktıları ⁽¹¹⁾	←						
Dersin içeriği ⁽¹²⁾							
Dersin verilme şekli ⁽¹³⁾							
Kaynaklar ⁽¹⁴⁾							

1

Ders Öğrenme Çıktılarının Yazılması

Eğitim amaçlarını karşılayan program çıktıları, programda yer alan derslerin «öğrenme çıktıları» tarafından sağlanır.

Dersin Öğrenme Çıktıları
(Ders Öğrenme Kazanımları)

Dersin amaç ve hedeflerini
sağlamalıdır.

Dersin amacı ile dersin öğrenme çıktıları aynı değildir!

Ders Öğrenme Çıktıları

- ❖ Bir öğrenme sürecinin sonunda (bir ders/bir modül sonu vb.) öğrencinin bilmesi, yapması, uygulaması gereken bilgi, beceri ya da tutumlar.
- ❖ Bir dersi ya da modülü tamamlayan öğrencilerden beklenenler (bilgi, beceri, tutum, değer vb.)
- ❖ Öğrenme çıktıları, öğrencinin süreçte ne bileceği, ne anlayacağı, ne yapabileceğini ifade eden bilgi ve beceriler setidir.

Dersin Amacı

- Program çıktılarıyla tutarlı olarak belirlenir.
- Genellikle bir cümleyle ifade edilir.

“İngiliz Edebiyatı Tarihi I”

Dersin amacı, Eski İngiliz Dönemi'nden 17. yüzyılın ortalarına kadar olan dönemin tarihsel, kültürel ve sosyal bağlamda önemli metinleri, türleri, yazarları ve edebi dönemleri açıklamaktır.

Öğrenme Çıktıları

- ❖ Ulaşılabilir olmalıdır (öngörülen düzey için ve ölçülebilir)
- ❖ Genel olmalıdır (spesifik olursa öğrenme çıktılarının sayısı artar, gerçekçi olmaz)
- ❖ Herkes için anlaşılır olmalıdır.

Öğrenme Çıktıları-Örnekler

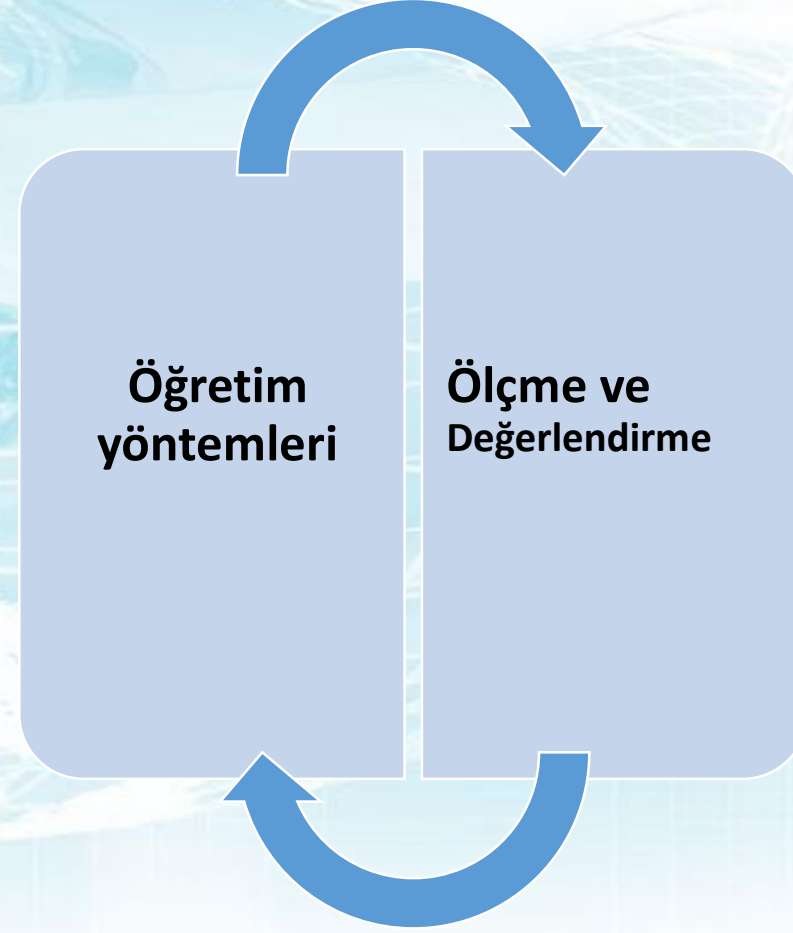
Bu dersi başarıyla tamamlayan bir öğrenci (nin);

- ❖ bilişim teknolojilerini tanır. *(tanınması beklenir.)*
- ❖ yazılım - donanım ve işletim sistemleri ile ilgili temel kavramları açıklar. *(açıklaması beklenir.)*
- ❖ bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkilerini fark eder/ açıklar. *(açıklaması beklenir.)*
- ❖ bilişim sistemleri güvenliğini ve ilgili etik kavramlarını günlük yaşamında uygular. *(uygulaması beklenir.)*

Çıktı Temelli Eğitim-Öğretim

Ders öğrenme çıktılarının yazılması sırasında, öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile öğrenme çıktıları arasında ilişki kurma konusu öğretim elemanlarının en önemli güçlüğü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Anlatım: <i>Lecture</i>	Gösteri: <i>Demonstration</i>
Tartışma: <i>Discussion</i>	Deney: <i>Experiment</i>
Soru-Yanıt: <i>Question and Answer</i>	Uygulama-Alıştırma: <i>Drill and Practice</i>
Gözlem: <i>Observation</i>	Örnek Olay İncelemesi: <i>Case Study</i>
Alan Gezisi: <i>Field Trip</i>	Sorun/Problem Çözme: <i>Problem Solving</i>
Takım/Grup Çalışması: <i>Team/Group Work</i>	Beyin Fırtınası: <i>Brain Storming</i>
Rol Oynama/Dramatize Etme: <i>Role Play</i>	Proje Tasarımı/Yönetimi: <i>Project Design/Management</i>
Rapor Hazırlama ve/veya Sunma: <i>Preparing and/or Presenting Reports</i>	

Dersin Ölçme Yöntemleri

Ödev	Homework Assignment
Sözlü Sınav	Oral Exam
Proje / Tasarım	Project / Design
Portfolyo	Portfolio
Performans Görevi (<i>Uygulama / Laboratuvar / Atölye / Arazi Çalışması / Seminer / Sunum / Bitirme Çalışması / Tez</i>)	Performance

Çıktı Temelli Eğitim-Öğretim

Öğrencinin bireysel farklılıklarını dikkate alan öğrenci merkezli ve iş-yüküne dayalı bir sistemde hazırlanan eğitim programlarında;

- ❖ İş yükü temelli kredi
- ❖ Öğrenme çıktıları
- ❖ Öğrenme ve öğretme yöntemleri ve
- ❖ Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

birbirlerinden ayıramaz öğelerdir (Tuning Educational Structures in Europe)

İş Yükü

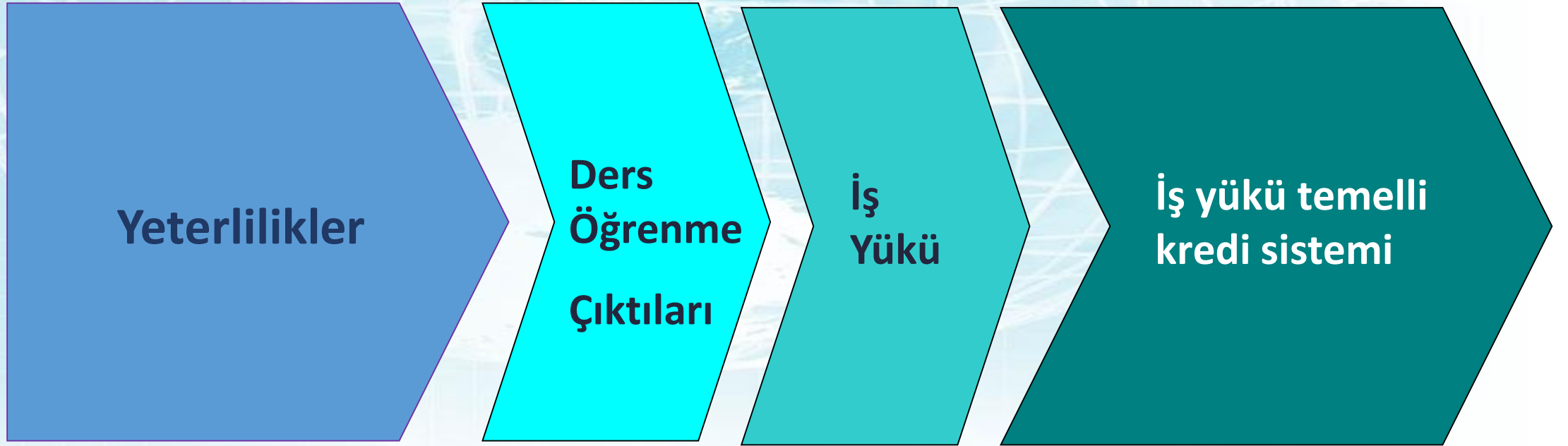
Öğrenme çıktılarına ulaşmak için öğrencinin harcadığı zamana/emeğe denir.

İş Temelli Dayalı Kredi

Hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşabilmek amacıyla her bir dersin tamamlanması için gerekli öğrenci iş yükünü gösteren sayısal değerdir.

İşyükü Temelli Kredi Sistemi

Yeterlilikler

Ders
Öğrenme
Çıktıları

İş
Yükü

İş yükü temelli
kredi sistemi

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : B.30.0.EÖB.199 - 4523
Konu : 6111 sayılı Kanun

12.07.2011*029023

Yeniden Yapılanması ile Dosyası Değiştirme ve Yeni Derslik Değiştirme Kanunu ve Diğer Derslik Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun'un 171, 172 ve 173. maddelerinin uygulanmasına ilişkin 07/07/2011 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında alınan karar ekte gönderilmektedir.

- 7) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 44'üncü maddesinde yapılan değişiklikte yer alan ders kredilerinin hesaplanmasında, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde her bir düzey için belirlenen ve program bazında öngörülen bilgi, beceri ve yetkinliklerin kazandırılmasına dayalı öğrenci iş yükü esas alınır. Öğrenci iş yükü, ders saatlerinin yanısıra laboratuvar, atölye, klinik çalışması, ödev, uygulama, proje, seminer, sunum, sınav hazırlık, sınav, staj, iş yeri eğitimi, gibi eğitim-öğretim etkinliklerinde harcanan bütün zamanı ifade eder. 1 kredi, 25-30 saat arası öğrenci iş yüküne karşılık gelecek şekilde yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından tespit edilir.

Ön Lisans, Lisans, yüksek Lisans ve Doktora Düzeyleri için İş yükü Temelli Kredi Değerleri

Kısa Düzey (Ön Lisans)	120 kredi
Birinci Düzey (Lisans)	240 kredi (Diş, Eczacılık, Veteriner 300, Tıp 360)
İkinci Düzey (Tezsiz YL- Tezli YL)	60-120 kredi
Üçüncü Düzey (Doktora)	180-240 kredi

İş Yükünün Hesaplanması

Öğretim Üyesinin Öğrenci İş Yükünü Tahmin Ederken Sorması Gereken Sorular

- Dersimde öğrenciye hangi program çıktılarını kazandırmayı amaçlıyorum?
- Dersimin öğrenme çıktıları nelerdir?
- Dersimle ilgili hangi öğrenim aktiviteleri mevcut?
- Öğrenme çıktılarını nasıl ölçüp değerlendiriyorum?
- Bu öğrenme çıktılarını kazanması için öğrencinin tahmin edilen çalışma süresi nedir?

Öğretim programındaki derslerin kredilerini hesaplarken/güncellerken ya da değiştirmek istendiğinde; öğretme biçimlerini ve öğrenme yöntemlerini çeşitlendirerek iş yükünü yeniden tanımlamak mümkündür.

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Haftalık ders saati (Kuramsal)	14	2	28
Haftalık ders saati (Uygulama)	14	2	28
Okuma	2	3	6
İnternette tarama, kütüphane çalışması	2	4	8
Materyal tasarlama, uygulama	5	3	15
Rapor hazırlama	1	10	10
Sunu hazırlama	1	10	10
Sunum	1	3	3
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	6	6
Genel sınav ve genel sınava hazırlık	1	10	10
Toplam İş Yüğü			124
Toplam İş Yüğü / 25			124/25
Dersin Kredisi			5

ÖNERİLER

- ❖ Zorunlu ve seçmeli derslerin tümüne **işyükü temelli kredi** verilir.
- ❖ İzlenen programdan mezun olabilmek için alınması zorunlu olan tez çalışması, proje çalışması veya staj gibi çalışmalar varsa, bunlara da **işyükü temelli kredi** verilmelidir.
- ❖ Ortak servis derslerine aynı kredi verilmelidir.
- ❖ Genellikle bir dersin **işyükü temelli kredisi** o dersin yüz yüze yapılan ders saatinin altında olamaz.
- ❖ Dersin **işyükü temelli kredi** statü veya prestije bağlı değildir.
- ❖ Farklı teorik saat ve farklı uygulamalarla aynı çıktı elde edilebilir.
- ❖ Subjektif zorluk algısı ile kredi değeri arasında bir ilişki yoktur.

Çalışma 2 : Ders Öğrenme çıktılarının yazılması/kontrolü

Belirlenen Alanda Bir Örnek Dersin Öğrenme Çıktılarının Yazımı/Kontrolü Aşağıdaki Konular Dikkate Alınarak Değerlendirilir:

- Örnek ders bilgi paketi ve öğrenme çıktıları (Ek 7)
- Program ve Ders öğrenme çıktıları matrisi (Ek 8)
  - *Öğrenme çıktılarını yazdıktan sonra, her bir öğrenme çıktısının hangi program çıktısı/çıktılarıyla hangi ölçüde (1-5) ilişkili olduğunu belirleyiniz. Bu süreç, dersinizin programa nasıl katkıda bulunduğunu görmenize ya da dersinizin programa olan katkısını artırmak için dersin amacını ve öğrenme çıktılarını gözden geçirmenize yardımcı olacaktır.*
- Yazımı öğrenci merkezli mi?
- Bloom taxonomisine uygun mu?
- Ölçülebilir, gözlemlenebilir mi?
- Ulaşılabilir mi? Anlaşılır mı?

Ders Öğrenme Çıktıları Nasıl Yazılır?

- ❖ Öğrenme çıktıları, Bloom(1956), Anderson ve Krathwohl (2001) (Bilişsel) , Simpson(1972) (Psikomotor) ve Krathwol ve arkadaşlarının(1964) (Duyuşsal) alan taksonomisine dayandırılmıştır.
- ❖ Bloom'un taksonomisi ile Anderson and Krathwohl'un taksonomisi basit bir sınıflama değil, çeşitli düşünme süreçlerinin bir hiyerarşi içinde düzenlenmesidir.
- ❖ Bunların yanı sıra anahtar yetkinliklere de yer verilir.
Anahtar Yetkinlikler yaşam boyu öğrenme becerileri olarak da isimlendirilir.

Öğrenme Çıktıları Yazarken :

- ❖ Bir ders düzeyinde başlamalısınız.
- ❖ Öğrenme çıktıları ile ilgili ifadeleri “bilişsel, psiko-motor, duyuşsal ya da anahtar becerilere göre sınırlandırmanız gereklidir.
- ❖ “Öğrencim, bu sürecin sonunda hangi bilgi ya da becerilere sahip olmalıdır?” sorusunu kendinize sorun; cevabınız, çalışmalarınıza yön verecektir.
- ❖ Öğrenme çıktısı öğretim elemanının değil, öğrencinin yapacaklarını göstermelidir.

Öğrenme Çıktıları Yazarken :

Öğrencinin yapması gereken öğrenmeyi tanımlayan bir eylem fiiliyle başlayın (uygun fiiller için bir kılavuz kullanın) Eylem fiilleri (örneğin ad verme) ve dersin/ünitenin konusu (cümlede kullanılan dilbilgisi öğelerini listeleme) öğrenciden beklenenleri gösterir.

Gözlenebilir ve ölçülebilir fiiller belirleyiniz, “...çizer, ...gösterir, ...problem çözer, ...açıklar, ...örnek verir, ...hatırlar, ...tasarlar, ...uygular, ...eleştirir, ...karşılaştırır, ...çalıştırır, listeler, ...kullanır” gibi

❖ **Eylem fiilinden sonra, ele alınacak konuyu tanımlayan ders konusunu ele alın;**

Bir cümlede kullanılan dilbilgisi öğelerine ad verir.

Bir video kayıt cihazını çalıştırır.

Politik konularda ifade edilen görüşleri karşılaştırır.

❖ **Her bir öğrenme çıktısı için yalnızca bir fiil kullanın.**

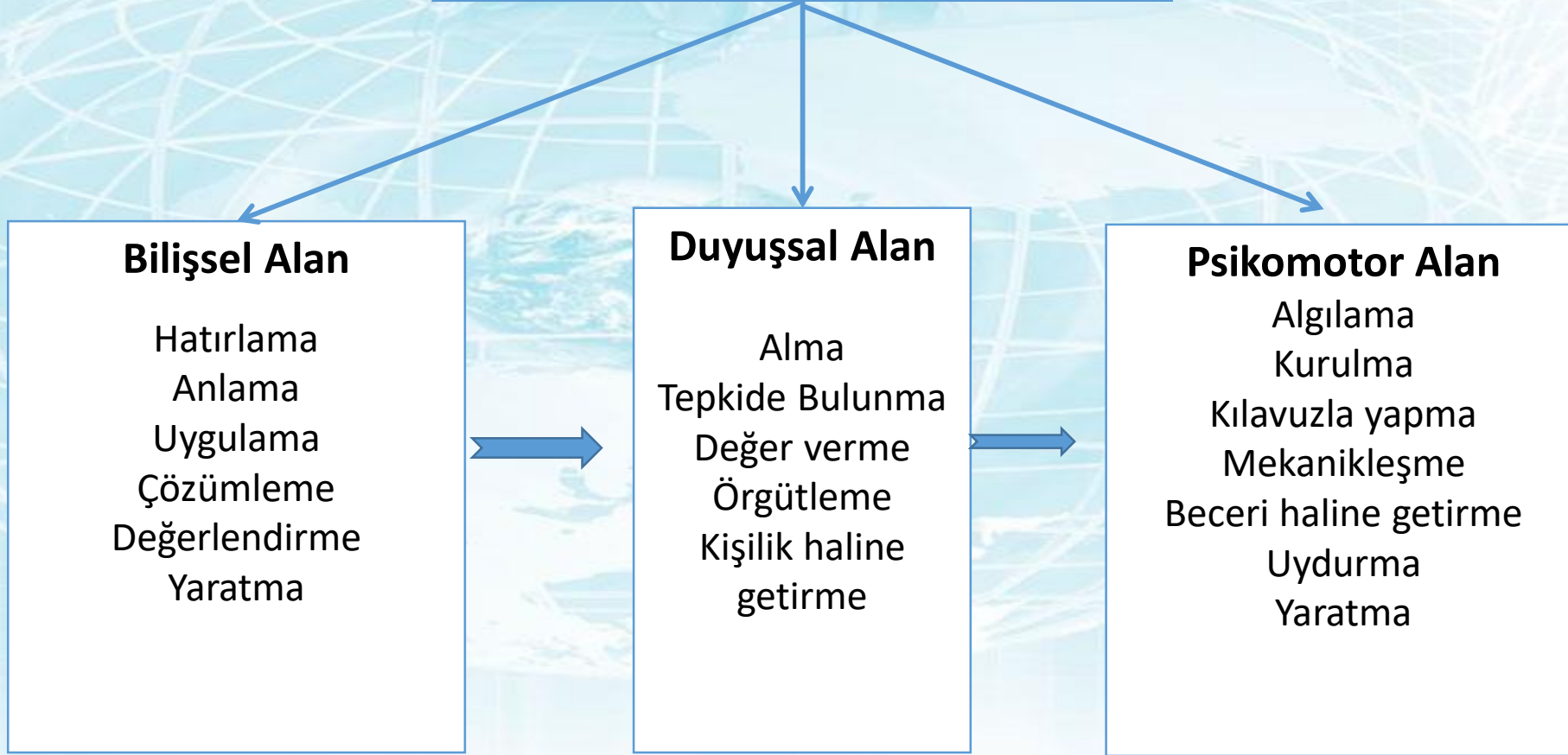
söyler, eşleştirir gibi.

❖ **Belirsiz fiillerden kaçının.**

bilir, anlar gibi.

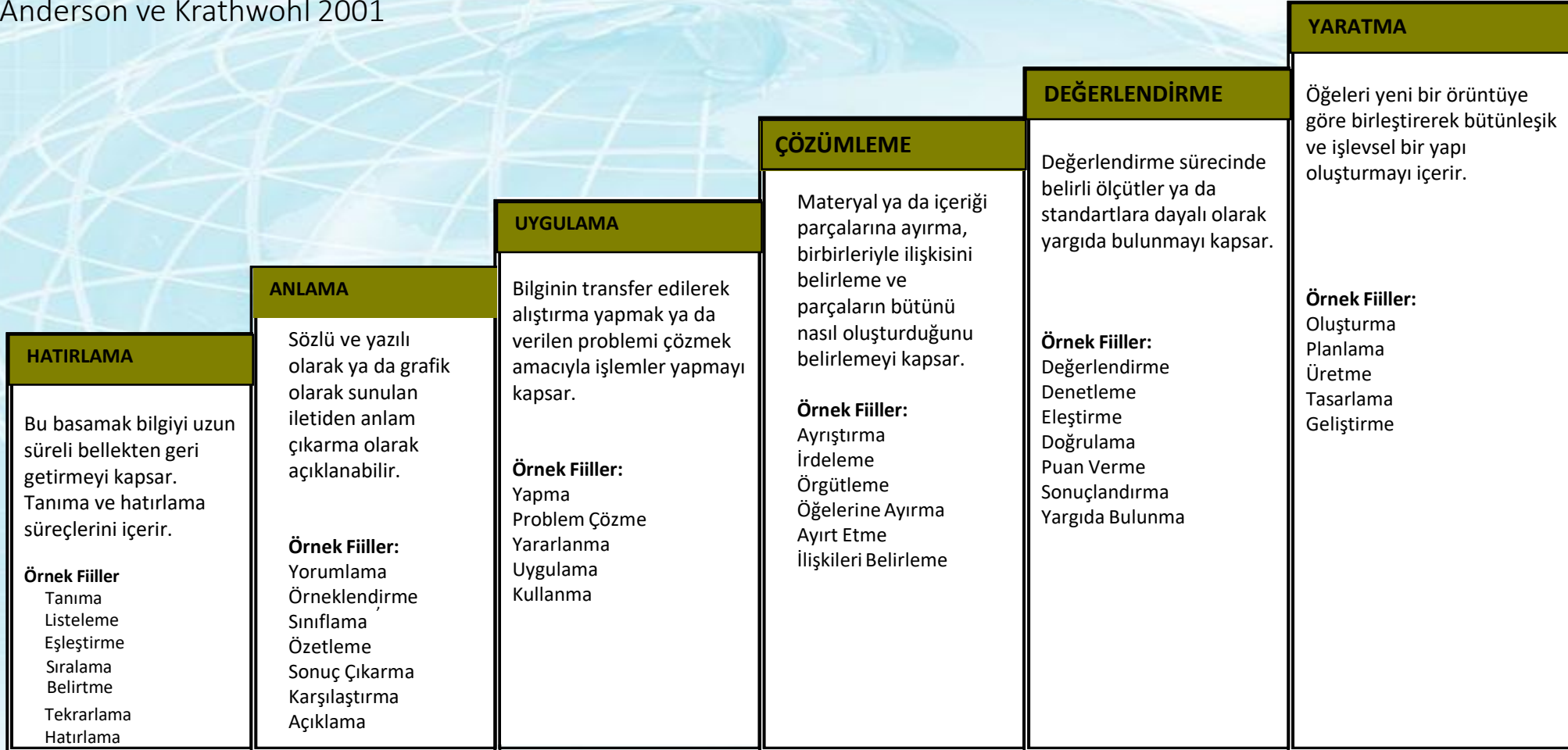

TAKSONOMİLER

BİLİŞSEL ALAN

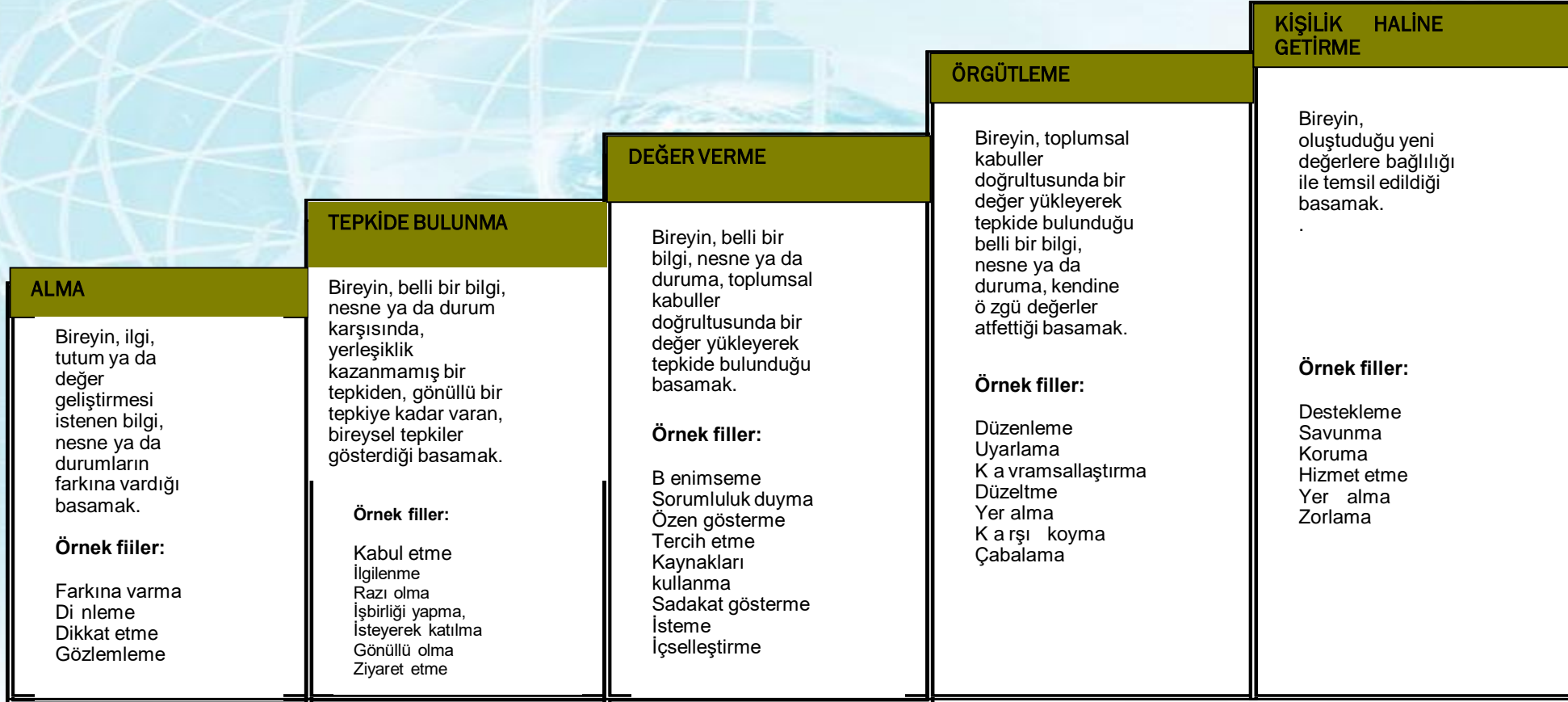
Anderson ve Krathwohl 2001

DUYUŞSAL ALAN (Tutumlar, Deęerler)

Krathwol ve arkadaşları 1964

PSİKOMOTOR ALAN (Zihin- Kas Koordinasyonuna Dayalı Öğrenmeler)

Simpson 1972

YARATMA

Bir duruma veya bir probleme özgü yeni hareket modelleri yaratma. Öğrenme çıktılarının gelişmiş becerilere dayalı yaratıcılık üzerine kurulu olması.

Örnek Fiiller:
Yaratma
Tasarlama
Oluşturma
Düzenleme,

UYDURMA

Geliştirilmiş becerilerin öğrenen tarafından farklı durumlara uydurulması

Örnek Fiiller:
Uydurma
Yeniden Organize Etme
Gözden Geçirme
Değiştirme

BECERİ HALİNE GETİRME

Motor davranışa ilişkin becerikli performansın sunulması.
Davranışın hızlı ve hatasız sergilenmesi.

Örnek Fiiller:
Kurma
İnşa Etme
Tamir Etme
Ölçme
Karıştırma
Düzeltilme
Taslak Yapma

MEKANİKLEŞME

Kompleks becerilerin öğrenilmesinde daha güçlü adımları atma. Öğrenilen davranışların mekanikleşmesi ve öğrenen tarafından ustalıkla sergilenmesi.

Örnek Fiiller:
Kurma
İnşa Etme
Tamir Etme
Ölçme
Karıştırma
Düzeltilme
Taslak Yapma

KILAVUZLA YAPMA

Kompleks becerilerin öğrenilmesinde ilk adımları atma Kılavuz eşliğinde motor davranışı gösterme. Uygulama ile performans yeterliğini sağlama.

Örnek Fiiller:
Kurma
İnşa Etme
Tamir Etme
Ölçme
Karıştırma
Düzeltilme

KURULMA

Bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özellikleri işe koşarak harekete hazır olma.

Örnek Fiiller:
Başlama
Hareket Etme
İlerleme
Tepki Verme

ALGILAMA

Duyu organlarını kullanarak motor davranışları algılama.

Örnek Fiiller:
Seçme
Tanımlama
Ayırt Etme
Açıklama
İlişkilendirme

Çalışma 3

- Örnek Dersin Haftalık konulara göre Öğrenme-Öğretme, Ölçme ve Değerlendirme Aktivitelerinin belirlenmesi (Ek 9a)
- Dersin öğretim planının hazırlanması (Ek 9b)

ÇALIŞMA 4: İş Yükünün Hesaplanması

- Ders Etkinlikleri ve toplam iş yükünün hesaplanması (Ek 10)
- Dersin haftalık etkinliklere göre iş yükünün hesaplanması (Ek 11)
- Yaz ayında yapılan bir staj uygulaması için Örnek çalışma (Ek 12)

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Haftalık ders saati (Kuramsal)	14	2	28
Haftalık ders saati (Uygulama)	14	2	28
Okuma	2	3	6
İnternette tarama, kütüphane çalışması	2	4	8
Materyal tasarlama, uygulama	5	3	15
Rapor hazırlama	1	10	10
Sunu hazırlama	1	10	10
Sunum	1	3	3
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	6	6
Genel sınav ve genel sınava hazırlık	1	10	10
Toplam İş Yüğü			124
Toplam İş Yüğü / 25			124/25
Dersin Kredisi			5

Haftalar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	TOPLAM
Öğrenme Çıktıları	I	I	II	II	III	VI	I-VI	VI	VI	VII	VII	VII	VIII	VII-VIII	
Haftalık Ders Saati (Kuramsal)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	28 saat
Haftalık Ders Saati (Uygulama)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	28 saat
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinliklere Ayrılan Saat (Uygulamalarla İlişkili)	Okuma	Okuma	Okuma internet tarama,	Okuma Kütüphane araş.	Materyal tasarlama	Materyal tasarlama	Ara sınav hazırlık	Materyal tasarlama	Materyal tasarlama,	uygulama Materyal tasarlama,	uygulama Rapor hazırlama	Sunu hazırlama	Sunum	Final sınavı hazırlık	68 saat
	3	3	4	4	3	3	6	3	3	3	10	10	3	10	
TOPLAM	7	7	8	8	7	7	10	7	7	7	14	14	7	14	124 saat

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Haftalık ders saati (Kuramsal)	14	2	28
Haftalık ders saati (Uygulama)	14	2	28
Okuma	2	3	6
İnternette tarama, kütüphane çalışması	2	4	8
Materyal tasarlama, uygulama	5	3	15
Rapor hazırlama	1	10	10
Sunu hazırlama	1	10	10
Sunum	1	3	3
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	6	6
Genel sınav ve genel sınava hazırlık	1	10	10
Toplam İş Yüğü			124
Toplam İş Yüğü / 25			124/25
Dersin Kredisi			5

Bir yarıyıda verilen dersler

Ders Adı	Yüz yüze ders saati (Saat/hafta)	Tahmin Edilen İş Yükü (saat/yarıyıl)	Dersin İş yükü Temelli Kredi
A	2	107	4.1 (~4)
B	4	140	5.3 (~5)
C	4	155	5.9 (~6)
D	3	126	4.8 (~5)
E	5	178	6.8 (~7)
F	2	78	2.9 (~3)
Toplam	20	784	30

Teşekkürler